

PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

Predstavljamo projekte Pravnog fakulteta i Odjela za biologiju, znanstveno-nastavnih sastavnica Sveučilišta u Osijeku

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti), društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnoga glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020." iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija, financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Predstavili smo projekte u okviru operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.", projekte Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa: "Istraživački projekti", "Uspostavljeni istraživački projekti", projekti u okviru programa "Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti", projekte Agencije za mobilnost i programe Europske unije u okviru programa Erasmus+ 2014. -

2020., najvećega programa Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. Predstavljen je i dio aktivnosti u okviru COST programa. COST (*European Cooperation in Science and Technology*) je najstariji europski program, uspostavljen 1971., koji promiče suradnju među znanstvenicima, omogućava razvoj novih ideja i inicijativa te uspostavu mreža među znanstvenicima, ali i nevladinim organizacijama kao i malim i srednjim poduzećima kojima u Republici Hrvatskoj koordinira Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U prethodnim brojevima Glasnika predstavljen je EUKI projekt kojemu je svrha poticanje klimatske suradnje unutar Europske unije kako bi se ublažile emisije stakleničkih plinova. Po prvi je put predstavljan projekt u sklopu programa Horizon Europe Framework Programme (HORIZON) koji se provodi prema načelima Novoga europskog Bauhausa (NEB), a čine ga tri temeljne vrijednosti: održivost, estetika i uključivanje koje povezuju znanost, tehnologiju i inženjerstvo s kulturom i umjetnošću. U ovome broju Sveučilišnoga glasnika predstavljamo znanstvenoistraživačke projekte Pravnog fakulteta i Odjela za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Pravni fakultet u suradnji s partnerskim institucijama sudjeluje u provedbi projekta "Towards Universal Parenthood in Europe (UniPAR)" JUST-JCOO-AG-2023, GA No. 101137859, a voditeljica je projekta prof. dr. sc. Mirela Župan čiju je provedbu odobrila Europska uni-

ja, Opća uprava za pravosuđe. Projekt provodi konzorcij koji čine: Università Degli Studi Di Genova, Italija kao koordinator, a uz Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, partneri su: Universitat De Barcelona, Španjolska, Universiteit Antwerpen, Belgija; Uniwersytet Jagiellonski Krakow, Poljska, Sofia University St. Kliment Ohridski Bugarska. Projekt je u domeni međunarodnoga privatnoga obiteljskoga prava, odnosno prekograničnim pravnim implikacijama koje proizlaze iz različitog domaćeg zakonodavstva (materijalnog, procesnoga i međunarodnoga privatnoga prava) u pogledu uspostavljanja majčinstva i očinstva.

Odjel za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku sudjeluje kao partnerska institucija u provedbi projekta "Restoration of wetland complexes as life supporting systems in the Danube Basin" (Restore4Life), financiranog europskim fondom HORIZON-MISS-2022-OCEAN-01, a voditeljica je projekta doc. dr. sc. Alma Mikuška. Odjel za biologiju partner je konzorcija koji čine: sveučilišta, instituti, tvrtke, vladine institucije i nevladine udruge iz 14 europskih zemalja (Rumunjska, Bugarska, Srbija, Mađarska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Austrija, Njemačka, Irska, Španjolska, Slovenija, Grčka, Slovačka i Hrvatska). Projekt doprinosi stvaranju nove plavo-zelene infrastrukture koja podržava regionalnu otpornost i ublažavanje klimatskih promjena.

PRAVNI FAKULTET OSIJEK

Towards Universal Parenthood in Europe (UniPAR) JUST-JCOO-AG-2023, GA No. 101137859

Mirela ŽUPAN

Pravni fakultet Osijek partner je projekta *Towards Universal Parenthood in Europe (UniPAR)* JUST-JCOO-AG-2023, GA No. 101137859 čiju je provedbu odobrila Europska unija, Opća uprava za pravosuđe. Projekt provodi konzorcij kojega čine: Università Degli Studi Di Genova, Italija kao koordinator te su uz Pravni fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku partneri i Universitat De Barcelona, Španjolska, Universiteit Antwerpen, Belgija; Uniwersytet Jagiellonski Krakow, Poljska, Sofia University St. Kliment Ohridski Bugarska. Projektna ideja iscrpljuje se u domeni međunarodnog privatnog obiteljskog prava, konkretnije prekograničnim pravnim implikacijama koje proizlaze iz različitog domaćeg zakonodavstva (materijalnog, procesnog i međunarodnog privatnog prava) u pogledu uspostavljanja majčinstva i očinstva. Ta različitost nacionalnih propisa otežava primjenu postojećeg ujednačenog europskog međunarodnog privatnog prava koje regulira roditeljsku odgovornost za djecu, uzdržavanje ili nasljeđivanje. Naime, te su uredbe iz svoga materijalnog polja primjene isključile statusna pitanja odnosa roditelja i djeteta te ista prepustila nacionalnom pravu. Ovaj mozaik pravnih režima prepreka je ostvarivanju prava na slobodno kretanje djece i njihovih obitelji te može narušiti ili potkopati ljudska prava. Upravo bi stoga nova zakonodavna intervencija: Prijedlog Uredbe Vijeća o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju

odluka i prihvaćanju javnih isprava u pitanjima roditeljstva i o uspostavi europske potvrde o roditeljstvu (COM (2022) 695), trebala nadopuniti i zaokružiti pozajednično pravo u području zaštite prava mobilnih obitelji poglavito djece.

Projektom UniPAR smjera se pridonijeti učinkovitosti i dosljednosti primjene pravne stečvine EU-a. Projektom se elaboriraju: pitanja roditeljstva vezana uz primjenu postojećeg sekundarnog prava EU-a; moguću učinak Uredbe o roditeljstvu na razini EU-a (ako Uredba bude usvojena) te domaće međunarodno privatno u vezi zasnivanja roditeljstva u šest jurisdikcija. Partneri će okupiti istraživače i praktičare iz Belgije, Bugarske, Hrvatske, Italije, Poljske i Španjolske koji će prikupiti sudsku prak-

su, provesti jednu međunarodnu radionicu u Bruxellesu te šest nacionalnih seminara u partnerskim sveučilištima, a u konačnici diseminirati rezultate istraživanja kroz međunarodnu završnu konferenciju u Genovi te publikaciju u otvorenom pristupu.

Projekt traje od 1. veljače 2024. do 31. siječnja 2026. godine. Za Pravni fakultet Osijek u projektu sudjeluje Katedra za međunarodno privatno pravo, glavna istraživačica prof. dr. sc. Mirela Župan, mlada istraživačica dr. sc. Martina Drventić Barišin, dok je administracija projekta povjerena gđi. Andreji Juričević Petričević. U ožujku je projekt svečano otvoren u Genovi, a prva je projektna aktivnost uz sastanak i plan rada upriličila i međunarodni seminar "Family on the move".

ODJEL ZA BIOLOGIJU

Jedan od 31 partnera Restore4Life konzorcija 14 europskih zemalja

Alma MIKUŠKA

U okviru projekta "Restoration of wetland complexes as life supporting systems in the Danube Basin (Restore4Life)" financiranog europskim fondom HORIZON-MISS-2022-OCEAN-01 Odjel za biologiju partner je konzorcija koji čine sveučilišta, instituti, tvrtke, vladine institucije i nevladine udruge iz 14 europskih zemalja (Rumunjska, Bugarska, Srbija, Mađarska, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Austrija, Njemačka, Irska, Španjolska, Slovenija, Grčka, Slovačka i Hrvatska). Koordinator četverogodišnjeg projekta vrijednosti 8 300 641,25 € jesu Sveučilište iz Bukurešta, Institut za hidrobiologiju i upravljanje akvatičnim ekosustavima (IHG) Sveučilišta BOKU iz Beča i Institut za primjenjenu geografiju i poplavna područja Katoličkog sveučilišta iz Eichstätt-Ingolstadta. Voditelj projekta na Odjelu za biologiju jest doc. dr.sc. Alma Mikuška, a suradnici su na projektu:

izv. prof. dr. sc. Dubravka Čerba, doc. dr. sc. Barbara Vlaičević i Ivana Turković Čakalić, stručna savjetnica. Ciljevi Restore4Life projekta višestruke su socio-ekonomske koristi koje proizlaze iz holističkog i transdisciplinarnog pristupa obnovi slatkovodnih i slanih poplavnih područja Dunavskog sliva. Projekt doprinosi stvaranju nove plavo-zelene infrastrukture koja podržava regionalnu otpornost i ublažavanje klimatskih promjena. U okviru projekta restauriraju se četiri lokaliteta te provodi monitoring šest lokaliteta u slivu rijeke Dunav. Na taj način projekt konkretnim primjerima pokazuje kako poboljšanje ključnih usluga ekosustava (retencija vode i onečišćenja, vezivanje ugljika, mogućnost razvoja turizma, učinkovitija zaštita svih staništa ovisnih o vodi) na odabranim lokalitetima može stvoriti višestruke socio-ekonomske usluge koje pružaju prilike za samoodrživ gospodarski razvoj i investicije. U tijeku je i implementacija aktivnosti koje se temelje na

obnovi lateralne povezanosti riječnih koridora podržana modelom "Restore4Life Akcelerator" za obnovu poplavnih područja koji kombinira pravovremeno integrirano upravljanje poplavnim područjima s uključenim društvenim angažmanom. Gradanima i lokalnim dionicima omogućeno je sudjelovanje u suoblikovanju projekata uspostavljanjem zajednica prakse dionika, povezivanjem sličnih projekata u različitim fazama realizacije, građanskim znanstvenim istraživanjem, tematskim mobilnim aplikacijama i upotrebom različitih komunikacijskih kanala s posebnim fokusom na vizualnom, praktičnom interaktivnom prijenosu informacija koji promiče emocionalnu povezanost s vodom oblikovanim, i povezanim, okolišem. U suradnji sa sličnim misijama, Restore4Life učinkovito podržava integrirani društveni i ekonomski razvoj i dio je "Danube & Black Sea Lighthouse" inicijative u okviru EU misije "Obnova naših oceana i voda".

